

Mitä on joustava työ?

4.5.2023

Työntekotavat ovat murroksessa. Koronan opettamana työpaikoilla on muokattu etätyökäytännöt uuteen uskoon. Kaiken kokoisissa yrityksissä on havaittu, että digitaaliset työvälineet mahdollistavat asiantuntijatyön tekemisen ajasta ja paikasta riippumattomasti. Paluuta vanhaan ei enää ole, vaan joustavat työntekomallit ovat tulleet jäädäkseen.

Joustava työ tarkoittaa yksinkertaisimmillaan joustoa ajan ja työntekopaikan suhteen. Joustavan työn mahdollistavat tekniset välineet, joilla työ toteutetaan ja joilla kommunikoidaan tiimin kanssa.

Joustava työ tuo paljon hyvää työyhteisöön

Paikkariippumattomuus lisää kaivattua joustoa asiantuntijatyössä ja on merkittävä etu uusien osaajien rekrytoinnissa. Lisäksi se on pitovoimatekijä ja työn merkityksellisyyden lisääjä asiantuntijatyötä tekeville. Joustavan työn ratkaisut ovat parhaimmillaan sekä työnantajan että asiantuntijoiden etu. Onnistuakseen joustava työ vaatii uudenlaista johtamiskulttuuria ja erityisen hyvää esihenkilötyötä. Eri joustoista sovittaessa on hyvä punnita hyötyjä sekä yksilön, tiimin että työnantajan näkökulmasta. Yhä useampi asiantuntija haluaa joustavia ratkaisuja myös viikottaisen työajan suhteen, eli perinteinen kokoaikatyö ei ole aina kaikkien tavoite. Yksilön näkökulmasta työelämän joustot nähdään hyvinvointia lisäävinä ja työn ja muun elämän yhteensovittamista helpottavina. Tiimin näkökulmasta tuottavan toiminnan edellytys on saumaton yhteistyö tiimin jäsenten välillä sekä yhteisöllisyyden säilyttäminen, joten on tärkeää keskustella avoimesti etätyökäytännöistä. Työnantajan edustajana esihenkilön on puolestaan seurattava sitä, että etätyö lisää hyvinvointia kaikille osapuolille, eikä aiheuta työn sujuvuuteen tai kuormitukseen haasteita. Ihmisten keskinäisen vuorovaikutuksen ja viestinnän merkitys on etätyökulttuurissa todella suuri ja vaatii tietoista panostamista.

Joustavaa työtä ulkoistettuna

Yhä useampi asiantuntijatyötä tekevä suuntaa myös yrittäjäuralle. Vaihtoehtoja on monia: sivutoimiyrittäjyys, kevytyrittäjyys, freelancer- tai hybridiyrittäjyys. On ennustettu, että tulevaisuudessa työntekomallit ja toimintatavat pirstaloituvat yhä enemmän siten, että työtä tehdään useampaan paikkaan ja usealla eri toimintamallilla. Asiantuntijayrittäjyyden yleistyminen tarkoittaa, että yritysten on yhä useammin mahdollista hankkia tarvitsemaansa työtä ja asiantuntemusta kokonaan uudella tavalla sijainnista riippumatta tai kokonaan ulkoistettuna palveluna. Tämä tarkoittaa yritykselle mahdollisuutta lisätä osaamista joustavasti siinä laajuudessa, joka kussakin tilanteessa on tarpeen. Etuna on hallittu kustannusten kasvaminen, mutta samanaikaisesti asiat kehittyvät usein merkittävästi entiseen verrattuna. Ulkoistetun asiantuntijan ansiosta yritykseen löytyy se ”joku”, joka johtaa esim. HR-, markkinointi-, viestintä- tai laatuasioita, jotka ovat jääneet vähäisemmälle huomiolle. Pienen yrityksen näkökulmasta huomioitavaa on myös, että osaamisen lisäämiseksi ei aina tarvita kokoaikaista tekijää uuteen kehittämisrooliin, vaan järjestelmälliseen kehittämiseen päästään myös projektiluontoisessa tai osa-aikaisessa työtehtävässä ulkoistetun mallin avulla.

Joustavan työn kokemuksia eteläpohjalaisissa yrityksissä

Joustavan työn hyödyntämismallit -hanke on esiselvitys, jossa on tavoitteena tunnistaa ja kuvata joustavia työn tekemisen malleja sekä lisätä eteläpohjalaisten mikro- ja pk-yritysten tietoisuutta joustavan työn eri mahdollisuuksista yrityksen osaamispääoman lisäämisessä. Hankkeessa tuodaan esiin vaihtoehtoisia tapoja kasvattaa osaamista yrityksessä, esim. hankkimalla projektiluontoista tai osa-aikaista asiantuntijapalvelua yksinyrittäjältä tai hybridiyrittäjältä. Myös etätyön hyödyntäminen ja paikkariippumaton työ ovat tämän hankkeen tarkastelussa, koska niiden koetaan houkuttelevan osaajia yritykseen laajalta maantieteelliseltä alueelta. Hankkeessa haastatellaan eteläpohjalaisia joustavaa työtä hyödyntäviä edelläkävijäyrityksiä referensseiksi muille alueen yrityksille. Joustavan työn monipuolinen hyödyntäminen auttaa maakunnan yrityksiä kehittymään, säilymään kilpailukykyisinä sekä houkuttelevina uusille osaajille.

Hanna Punkari
Projektipäällikkö
SeAMK

Joustavan työn hyödyntämismallit -hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Lue lisää hankkeen verkkosivulta.